

Propaganda a borítékon ^[1]

A görög kormány politikai elveinek postai népszerűsítése

A polgárháború befejezése után tíz évvel, a hatalmon lévő görög kormány a propagandája középpontjába a baloldali veszélyt, illetve a baloldaliak felett aratott győzelmet állította. A postai forgalom a kormány kedvelt propaganda-eszköze volt, ami hasonló igényeket is kielégített, mint később a TV és a rádió. Az athéni magyar követ jelentése szerint a „10 évvel ezelőtt a kommunizmust legyőzték a görög hegyekben” szövegezésű bélyegző-nyomat felirat is arra utal, hogy a postát általános politikai kampányra használták fel a kormány-körök.

Bevezetés

A tíz évvel a polgárháború befejezése után, 1959-ben fennálló sajátos politikai környezet, a külső és belső politikai helyzet meghatározta a hatalmon lévő görög kormány érdeklődését a propaganda iránt. A konzervatív Nemzeti Radikális Unió abszolút többséghez jutott a választásokon 1956-ban, és a párt első embere Konsztantín Karamanlisz lett a miniszterelnök, és egészen 1964-ig ő töltötte be a kormányfői tisztségét. Ezt a nyolc esztendő a NATO-tagsággal összefüggő katonai beruházások és a gazdasági fejlődés fémjelzte. Karamanlisznak a baloldali pártok széthúzásának köszönhetően és a jobboldali ellenzék belső ellentéteit kihasználva lehetősége nyílt hatalmának megszilárdítására.

A kormány a propaganda középpontjába a polgárháború befejezésének 10. évfordulóján a baloldali veszélyt, illetve a baloldaliak felett aratott győzelmet állította. A magyar külpolitika érdeklődve, de nem kevés rosszállással tekintett ennek megnyilvánulásaira. Ahogyan korábbi, Nagy Imre-bélyegről írott tanulmányomból is kiderült, a postai forgalom a kormány kedvelt propaganda-eszköze volt. Ennek elsődleges oka nyilvánvalóan az volt, hogy a posta, olyan - a kormány által könnyen befolyásolható intézmény - melyre mindenkinek szüksége van, és amely a propagálni kívánt üzenetet mindenkihez eljuttathatja. Az 1950-es évek végén a tömegtájékoztató még meglehetősen korlátozott eszköztárral rendelkezett. A posta hasonló igényeket is kielégített, mint a politikai tömeg-médiumok a TV, a rádió napjainkban. A jobboldali kormány, más eszközök mellett, általa juttatta el "tudatformáló" politikai eszméit a széles tömegeknek.

A bélyegző-nyomat felirata: "10 évvel ezelőtt a kommunizmust legyőzték a görög hegyekben". Az athéni magyar követ jelentéséből azt is megtudhatjuk, hogy a 10 éves évforduló megünneplését általános politikai kampányra használták fel a kormány-körök. Sajtóközleményekben, politikai cikkekből ismertették a tíz évvel ezelőtti események jelentőségét. A nyilatkozatok, bár többségükben nem voltak szélsőségesek, a magyar követség szerint nem-tetszést váltottak ki a közvéleményben. Csekély számban teljesítették csak a polgárok a házak augusztus 30-i felbomlására vonatkozó kormány-felhívást, és a propaganda-plakátok "önkéntes kihelyezésére" való felszólítás sem örvendhetett ennél nagyobb népszerűségnek.

Kétségtelen világnézeti elfogultsága ellenére mégis tárgyilagosan állapította meg a jelentést készítő követ, hogy a kormánypárt politikai helyzete stabil. Valóban: kormányváltásra csak 1964-ben, került sor, melyet 1967-től rövid jobboldali-liberális kormányzás után a diktatúra évei követtek Görögországban.

Forrás

A görög polgárháború befejezésének 10. évfordulója

A MAGYAR NÉPKÖZTÁRSASÁG
KÖVETSÉGE

Szigorúan titkos!
Athén, 1959. Szeptember 23.
Tárgy: A görög polgárháború
befejezésének 10. évfordulója
Görögországban

Készült 3 pld. központnak
1 pld. köv. archiv.

Augusztus 30. Megünneplését a görög kormány tulajdonképpen egy nagyszabású össznépi demonstrációnak szánta a kormány ideológiája, bel- és külpolitikája mellett és minden baloldali megmozdulás ellen. Mind politikai (bal és jobboldal egyaránt), mind diplomáciai körökben azonban egyöntetuen az a vélemény, hogy a kísérlet hatalmas fiascoba fulladt. Már az előkészítés során kiderült, hogy a lakosság túlnyomó többsége közönyösen fogadja az évfordulót, nem törődik vele, ott pedig, ahol valamilyen állásfoglalást váltott ki, ez leginkább bosszúságban nyilvánult meg, amiért - a régi dolgok élére állításával - ismét éket akarnak verni az emberek közé. A hangadónak szánt kormánynyilatkozat, Tryantafillacos miniszterelnökségi állami titkár rádióbeszédének gyűlölködő és uszító jellege csak ellenszenvet váltott ki, olyannyira, hogy még a kormánylapok is csak alig merték kommentálni. Ez volt egyébként az egyetlen ellenséges megnyilvánulás.

Kormányugalmazásra több nyilvános gyűlést rendeztek, amelyeknek szónokai kivétel nélkül jobboldali liberális, kormánypárti vagy más reakciós politikusok voltak. A közhangulatra jellemző azonban, hogy mindezek a szónokok a kormány szándékával ellentétben nem a baloldalt támadták, hanem a múltban fennállott ellentétek kiküszöbölésének szükségességéről, a megbékélés fontosságáról és az összefogás elengedhetetlenségéről beszéltek. A kormány felszólította a ház- és üzlettulajdonosokat, hogy asz évforduló napján lobogózzanak ki, de a felhívásnak az érdekeltek alig 20 százaléká tett eleget.

Még nagyobb felsülést volt a jelszavak és propaganda-képek ügye. Az állami nyomdák az évfordulóra díszes kivitelű, de gyűlölködő és uszító tartalmú és tárgyú jelmondatokat, valamint képeket készítettek azzal a céllal, hogy ezeket az üzletek kirakataiban helyezik el. Először pénzért akarták a kereskedőkkel megvásároltatni, majd, amikor erre senki nem volt hajlandó, ingyen osztogatták. Ennek ellenére az athéni, szaloniki és egyéb városok üzleteinek kirakataiban sehol sem voltak láthatók ezek a propaganda-anyagok.

Mint ismeretes, Briggs amerikai nagykövet kormánya nevében üdvözlőlevelet intézett a kormányhoz, amelyben gratulált ahhoz, hogy a nemzetközi kommunizmus felett döntő győzelmet arattak. Ez volt az ünneplés egyetlen nemzetközi visszhangja. Egyes nyugati diplomaták, akikkel jó személyi kapcsolataim vannak, arról tájékoztattak, hogy a görög kormány közvetett módon több nyugati ország misszióvezetőjének értésére adta, hogy az évforduló alkalmából szeretne üdvözlőt kapni. Jellemző a nemzetközi helyzetre, hogy még a spanyol kormány sem volt hajlandó üdvözlőt küldeni. Ugyancsak ezek a diplomaták mesélik, hogy amikor Briggsnek szóvá tették a gratuláció nem éppen szerencsés tényét, Briggs állítólag azt felelte: "Mit akarnak tőlem, én most jöttem, fogalmam sincs erről az egész országról. Kaptam egy utasítást, hát végre hajtottam.

XIX- J-1-j- Görögo.-VI-49-005647/1/1959.

Címkék:

[NATO](#) ^[3]

[Görögország](#) ^[4]

[Karamanlisz](#) ^[5]

Kiadás: 2. évfolyam (2002) 1. szám

Forrás webcím: https://www.archivnet.hu/diplomacia/propaganda_a_boritekon.html

Hivatkozások

[1] https://www.archivnet.hu/diplomacia/propaganda_a_boritekon.html

[2] https://www.archivnet.hu/././images/galeria/1538_orig.jpg

[3] <https://www.archivnet.hu/cimkek/nato>

[4] <https://www.archivnet.hu/cimkek/gorogorszag>

[5] <https://www.archivnet.hu/cimkek/karamanlisz>